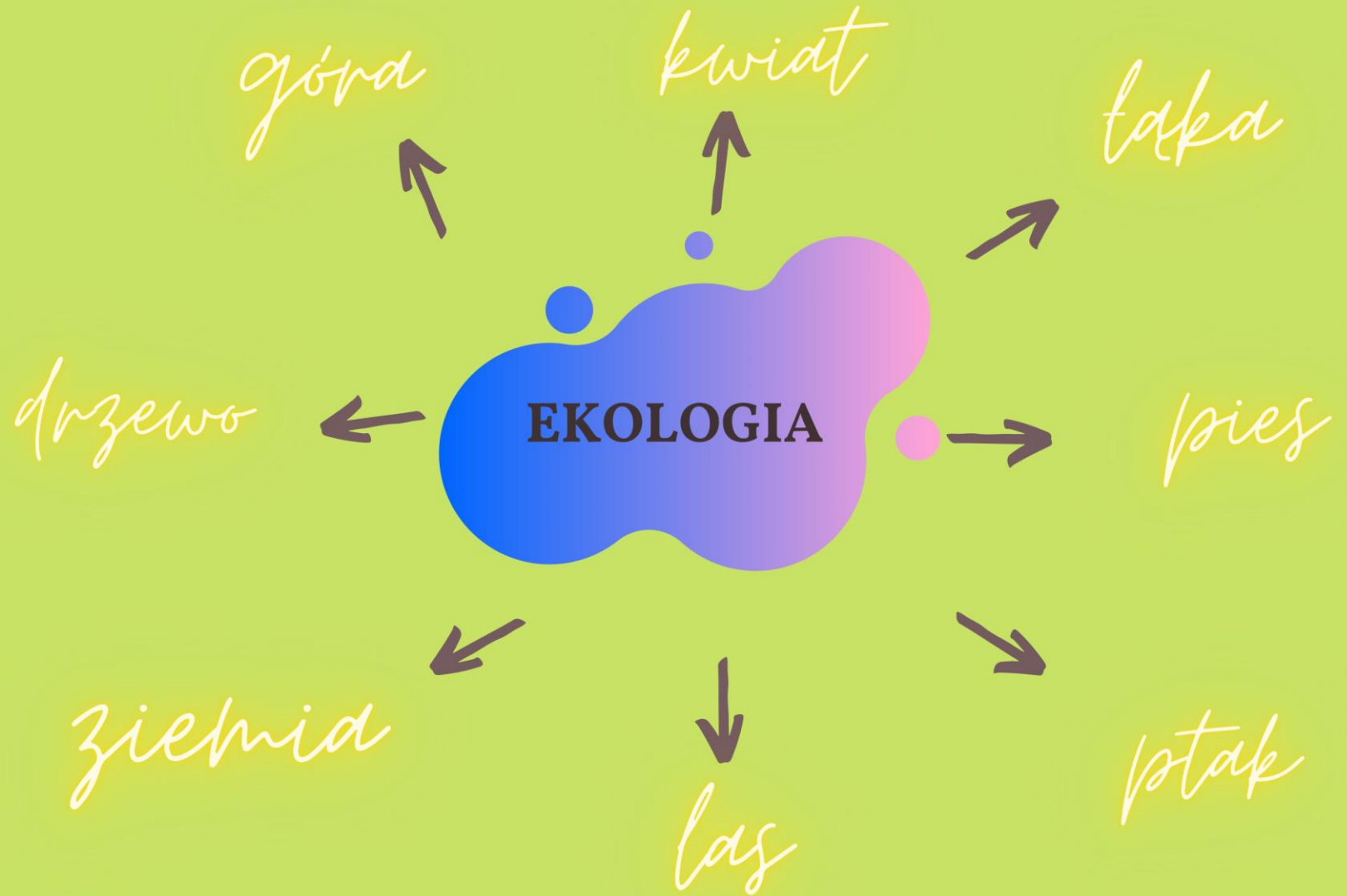

Wilhelm Sasnal "Las" (2003)

Ziemia

Wartość nieprzemijająca

Księga Koheleta (Stary Testament):

Ziemia jest wartością nieprzemijającą w przeciwieństwie do żywota człowieka, który jest ograniczony przez narodziny i śmierć:
"Pokolenie przemija i pokolenie nadzchodzi, a ziemia na wieki stoi".

Współuczestniczka

Pokolenie II (Krzysztof Kamil Baczyński)

Ziemia zniszczona, pokryta ciałami umarłych, przyjmuje ludzkie cierpienia:
"ciągną korzenie krew, z liści pada rosa czerowna. I przestrzeń wzdycha".

Sędzia

Lilije (Adam Mickiewicz); Pani zabiła pana (średniowieczna pieśń ludowa):

Natura jest instancją karzącą, wymierzającą sprawiedliwość winowajcom - za sprawę ingerencji sił Matki-Ziemi (przyrody) śmierć ponieśli niewierna żona i bracia zamordowanego bohatera.

Drzewo

Wieczne odradzanie się

Księga Hioba (Stary Testament):

W utworze znajduje się zdanie: "Drzewo może mieć nadzieję: choć jest ścięte, znowu się odradza, a jego pędy rosną dalej" - drzewo nie umiera - jego funkcje życiowe mogą pozostawać przez jakiś czas utajone, ale zawsze odrośnie.

Towarzysz człowieka

Laura i Filon (Franciszek Karpiński):

Sentymentalni kochankowie, tytułowi Laura i Filon, spotykają się wieczorem, przy świetle księżyca "pod umówionym jaworem". Drzewo staje się nie tylko świadkiem ich nieporozumienia, zgody i wyznań miłosnych, ale także towarzyszem rodzącego się uczucia.

Pies

Ofiara gniewu

Pan i pies (Ignacy Krasicki):

Pies jako ofiara gniewu pana i bezwolne narzędzie. Postawa człowieka wobec słabszego i dominacja nad innym gatunkiem, przekładanie ludzkich kategorii na zwierzęta.

Przedmiot niezwykłej miłości

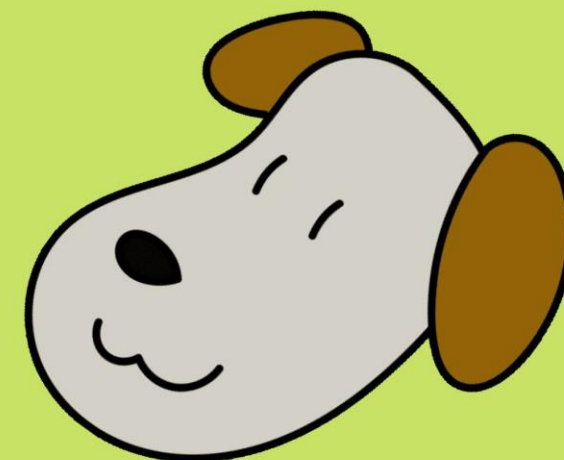
Nagrobek Perlisi (Jan Andrzej Morsztyn)

Opis niezwykłego zwierzęcego towarzysza i cierpienia właściciela spowodowanego jej śmiercią. Wrażliwość wobec zwierząt domowych, kategoryzowanie zwierząt.

Duma pana

Pan Tadeusz (Adam Mickiewicz):

Rywalizacja pomiędzy Kusym (psem Rejenta), a Sokołem (psem Asesora). Rola zwierzęcia domowego w życiu człowieka, kategoria użyteczności zwierzęcia.

Ptaka

Wolność i niewola

Ptaszki w klatce (Ignacy Krasicki):

Ptak kojarzony z wolnością i swobodą, przekraczaniem granic, barier wobec ptaka przyzwyczajonego do życia w klatce - niewoli. Ludzka przyjemność estetyczna kosztem ograniczenia wolności innego gatunku.

Zwiastun ratunku

Księga Rodzaju (Stary Testament):

Gołębica jako zwiastunka końca potopu dla pasażrów Arki Noego. Przynosi zapowiedź ratunku i zwiastuje pokój pomiędzy Bogiem całym stworzeniem. Koegzystencja gatunków i życie w zgodzie.

Las

Schronienie

Dzieje Tristana i Izoldy:

Las moreński jest miejscem schronienia kochanków przed gniewem króla Marka, w którym mogą żyć spokojnie i bezpiecznie. Las jako przestrzeń przygarniająca człowieka.

Teren dziewiczy

Stara Baśń (Ignacy Krasiński):

Puszcza jako tereny dziewicze, trudne do przebycia dla człowieka, w których łatwo można zabłądzić. Dary puszczy - jagody, grzyby, zioła, drewno. Dąb jako miejsce święte dla Słowian.

Królestwo zwierząt

Pan Tadeusz (Adam Mickiewicz):

Matecznik jako przestrzeń nieznaną człowiekowi, ostoja i schronienie dla miejscowej fauny. Zwierzęta żyjące nieabsorbowane przez człowieka w naturalnej symbiozie.

Góra

Miejsce wybrane

Biblia:

W Starym Testamencie na Górze Synaj Mojżesz zawarł przymierze z Bogiem i otrzymał dziesięć przykazań, będących podstawą moralności chrześcijańskiej. W Nowym Testamencie na Górze Tabor dokonano się Przemienienie Pańskie, a na Golgocie Jezus pokonał śmierć.

Miejsce działania sił nadprzyrodzonych

Faust (J.W. Goethe):

W górach Harcu spotykają się czarownice podczas sabatu. Do jednej z ich orgii dołącza się Faust.

Cel wędrówki

Władca Pierścieni (J.R.R. Tolkien):

Frodo i Sam wędrują do Góry Przeznaczenia, by zniszczyć tam Jedyną Pierścień i ocalić Śródziemie. Góra to miejsce wyjątkowe i cel wędrówki.

Kwiat

Symbol samouwielbienia

Mitologia grecka - mit o Narcyzie:

Piękny młodzieniec zakochał się w swoim odbiciu w tafli wody i nie był w stanie pokochać nikogo innego. Za karę za odrzucenie uczuć nimfy Echo, Narcyz został zamieniony w kwiat, który nazwano od jego imienia.

Świadectwo zbrodni

Lilije (Adam Mickiewicz):

Po zamordowaniu swojego męża kobieta sieje na jego grobie lilie, licząc, że będą one strażniczkami jej tajemnicy.

Symbol miłości

Mały Książe (Antoine de Saint-Exupéry):

Róża Małego Księcia, choć z pozoru próżna, to potrzebująca miłości istota, która niekoniecznie potrafi wyrazić swoje uczucia. Dopiero po wielu wędrówkach Mały Książe zdaje sobie sprawę z łączącego ich uczucia.

Łąka

Raj

Biblia:

Łąka to część metafory pasterskiej w relacjach Boga z człowiekiem. Po śmierci ludzi czekają zielone pastwiska, na których zaznają wiecznego spokoju pod opieką Najwyższego.

Własność i odrodzenie

Chłopi (Władysław Reymont):

W powieści pola i łąki są jednocześnie majątkiem chłopów, ale i tłem akcji, ukazują cykl wiecznego odradzania się natury, a więc i człowieka.

Bezkres

Stepy akermzańskie (Adam Mickiewicz):

W sonecie Mickiewicza step został porównany do morza, przez co kojarzy się z bezkresną przestrzenią. Ukazuje to siłę i niemożność objęcia rozumem ogromu natury.

